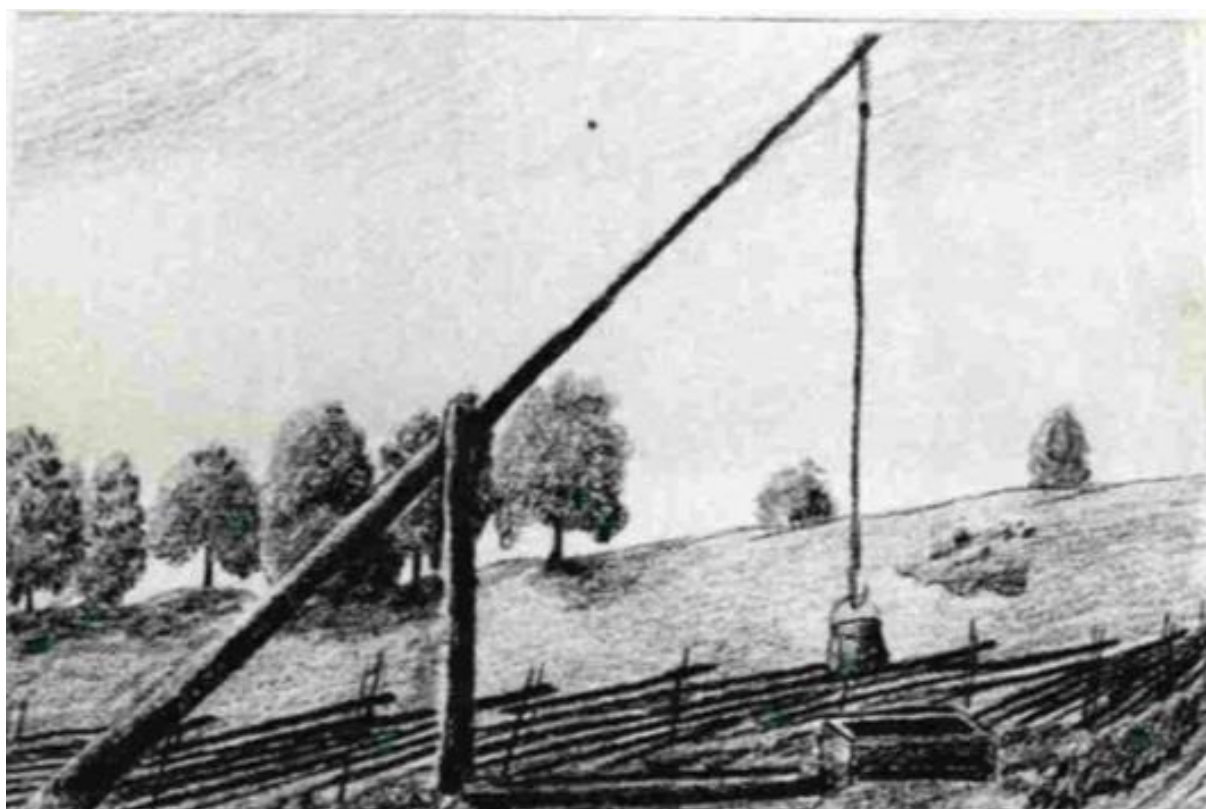


Virserums hembygdsblad **7/18**

Bybrunnen i Hässlid

Förr i världen – men inte alltför länge sen – hade nästan varje gård på landsbygden en egen brunn. Ibland samsas flera gårdar i en by om en gemensam brunn, oftast med sina karaktäristiska uppfordringsanordningar enligt vippstångsprincipen. Numera har dessa brunnar ersatts med motordrivna pumpar och vattenledningar.



En av dessa bybrunnar förevigades av Stefan Ekström år 1964. Han har i sin teckning fångat en bit Virserumshistoria som tyvärr i övrigt är dåligt dokumenterat.

Järnvägshotellet i Virserum

Jönssons hotell, Hotell Strömsholmen och Hotell Dacke är alla välkända rörelser i Virserum. Men det har faktiskt funnits ytterligare ett hotell, som verkar ha fallit i glömska. Någon gång i början av 20-talet startade Albertina Gunnarsson. Det är oklart när hotellet etablerades, men i en tidningsartikel 1923 uppmärksammas att änkefru Albertina Gunnarsson fyller 60 år. I artikeln sägs att hon innehar den Gunnarssonska gården och Järnvägshotellet.

Av andra tidningsuppgifter vet vi att Järnvägshotellet var inrymt i bottenvåningen på den s.k. Gunnarssonska gården på Södra Järnvägsgatan. Precis som övriga hotell på den tiden skickade man ut pojkar till järnvägen när tågen kom för att locka kunder till hotellet. Rummet till vänster i bottenvåningen kallades för luffarrummet eftersom det var billigare att hyra än de övriga rummen.

När hotellet upphörde vet vi inte heller. Det var någon gång på 30-talet. Järnvägshotellet förekommer ett enda år – 1933 – i telefonkatalogens yrkesregister, så förmodligen upphörde det året därefter. Luffarrummet omvandlades därefter till tandläkarmottagning.

Bröderna Norrmans Järnaffär

Den första järnhandeln i Virserum startades av Viktor Habbe, som från början hade sin affär på Kyrkogatan 7 och som senare lät uppföra en ny byggnad i hörnet Kyrkogatan och Storgatan. Det är samma hus där Nya Järnboden finns i dag.

Bröderna Gunnar och Erik startade 1917 sin järnaffär under namnet Bröderna Norrmans Järnaffär. Sedan Gunnar avlidit 1936 gick en annan bror – Edvin – in som delägare. Edvin hade lärt sig till skomakare hos fadern och öppnade 1919 ett eget skomakeri och skoaffär på Storgatan 21. I samband härmed avvecklade han sin skoaffär.

Affären bedrevs ända till 1968 då den överläts till Nya Järnboden, som flyttade lagret till sin egen butik. Butikslokalen övertogs av Peterssons färghandel.



Biografer i Virserum

Den äldsta biografföreställningen i Virserum skedde 1896 i det då nyuppförda ordenshuset. För verksamheten svarade kringresande biografägare och eftersom det var stumfilm krävdes att dessa "illustrerades" med pianomusik. Det var lokala musikbegåvningar i Virserum som anlätades för pianospelet.

Från 1928 övertogs filmvisningarna av fru Magnhild Nilsson i Nybro även om det var de lokala medlemmarna i NTO som svarade för det praktiska arbetet. Ordenshuset genomgick en större ombyggnad 1952-53 och fick då det utseende det ännu idag har. Biosalongen fick då utökat antal platser och även ett sluttande golv, som gjorde att det blev lättare att se filmen på den vita duken. Samtidigt förbättrades den maskinella utrustningen och bl.a. införskaffades två apparater för visningar. Detta innebar att filmerna kunde visas utan avbrott. Varje långfilm bestod av flera olika filmrullar och när man tidigare skulle byta filmrulle blev det alltså en paus för att maskinisten skulle kunna byta filmrullen. Sedan 1962 var det NTO-föreningen som i egen regi drev biografen. En av trotjänarna var Bertil Karlsson som över 40 år var biografmaskinist medan Birger Petersson tillhörde veteranerna i det övriga praktiska arbetet.

Biografen i Ordenshuset finns fortfarande kvar. Det gör däremot inte den biograf som tidigare fanns i Haga-lokalen. Det var Virserums SLU (föregångaren till CUF) som lät uppföra Hagalokalen åren 1937-38. I samband därmed planerades även en lokal för biograf, som även kunde användas för teaterföreställningar och andra arrangemang. Den blev också en populär danslokal.

För biografverksamheten träffades avtal med Thorsten Karlsson i Målilla, som där hade en liknande verksamhet. Det var Thorsten Karlsson som själv köpte in de biografmaskiner som behövdes. Han ansvarade för verksamheten fram till 1955 då Virserums bygdegårds byggnadsförening och Folkets Hus-föreningen gemensamt köpte in Thorsten Karlssons biografutrustning och sedan fortsatta att visa film. Samma år började Albin Johansson att från en transportabel vagn sälja varm korv de kvällar det anordnades filmföreläsningar och danstillställningar.

Men den 1 juli 1964 var det slut både med filmföreläsningar och danstillställningar i Hagalokalen. Då hade lokalen förvärvat av Värm AB Oscar Nilsson & Son. Den nya ägaren renoverade och byggde om lokalerna för att användas till kontor, personalutrymmen och lager.

Även om lokalerna i första hand användes för just bio så användes de också för teaterbesök. Till en början användes Haga-lokalen för dessa teaterföreläsningar men senare tog NTO över ansvaret och då flyttades verksamheten till Ordenshuset. Det var genom samarbete med Riksteatern som dessa teaterarrangemang kunde genomföras. Publikintresset minskade dock successivt och 1967 var sista året då Riksteatern besökt Virserum.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.